

Wrocław, 22 lutego 2024 roku

WK.WR.40.48.2023.201

**Pan
Tomasz Kulczyński
Burmistrz Miasta i Gminy Chocianów**

**ul. Ratuszowa 10
59-140 Chocianów**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) przeprowadziła, w okresie od 23 października 2023 r. do 16 stycznia 2024 r., kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Chocianów. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym 16 stycznia 2024 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Kontrolą w zakresie prawidłowości udzielania zamówień w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych objęto następujące zadania: „Przebudowa przejść dla pieszych na drogach gminnych w Chocianowie”, „Świadczenie usługi oświetlenia drogowego i eksploatacji oświetlenia drogowego na terenie Gminy Chocianów od 01.01.2022 do 31.12.2022”, „Dostawa i montaż lamp solarnych drogowych”, „Przebudowa ulicy Sosnowej w Chocianowie”.

Kontrola przeprowadzona w Gminie wykazała nieprawidłowości i uchybienia spowodowane nieprzebrnięciem obowiązujących przepisów prawa oraz niewykonaniem wniosków pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym nr WK.WR.40.46.2019.201 z dnia 27 stycznia 2020 r. wystosowanym po kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Wrocławiu przeprowadzonej w 2019 r., w zakresie:

- 1) dokonywania wydatków publicznych, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- 2) dokonywania zwrotów z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umowy zgodnie z art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych,
- 3) podawania do publicznej wiadomości informacji o wynikach przetargów zakończonych wynikiem negatywnym stosownie do § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Księgowość i sprawozdawczość

Zabezpieczenia należytego wykonania umów w łącznej kwocie 62.426,09 zł zostały zwrócone wykonawcom z opóźnieniem wynoszącym od 137 do 1303 dni (4 przypadki). Powyższe było niezgodne z postanowieniami zawartych umów i art. 151 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień

publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.) oraz art. 453 ust. 1 ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm.).

Niezwrócone w terminie zabezpieczenia należytego wykonania umów w kwocie 44.775,59 zł nie zostały wykazane w sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji sporządzonych według stanu na koniec IV kwartału 2021 r. i na koniec IV kwartału 2022 r., co było niezgodne § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. poz. 2396 ze zm.).

Na podstawie dokumentacji dotyczącej inwentaryzacji środków trwałych i pozostałych środków trwałych przeprowadzonej wg stanu na 31 grudnia 2022 r., stwierdzono wystąpienie szeregu nieprawidłowości świadczących o nieprzestrzeganiu postanowień ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm., obecnie Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.).

Składniki majątku (środki trwałe i pozostałe środki trwałe) spisano na arkuszach spisu z natury lecz nie dokonano ich wyceny i porównania ich wartości z danymi z ksiąg rachunkowych, co było niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy o rachunkowości. Prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji metodą spisu z natury polega na wycenie spisanych składników majątku, porównaniu wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnieniu i rozliczeniu ewentualnych różnic. W trakcie kontroli, na podstawie Zarządzenia Burmistrza nr 120.35.2023 z dnia 18 grudnia 2023 r., rozpoczęto inwentaryzację w celu ustalenia rzeczywistego stanu majątku Gminy Chocianów.

Wartości niematerialne i prawne objęto spisem z natury (ujęto na arkuszach spisu z natury bez dokonania ich wyceny), co było niezgodne z powołanym art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że wartości niematerialne i prawne inwentaryzuje się drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

W protokole z inwentaryzacji gruntów, przeprowadzonej metodą porównania stanu zapisów w księgach rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji ich realności wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. stwierdzono, że saldo konto 011-00 „Środki trwałe – grunty” jest zgodne i wynosi 13.534.319,61 zł, pomimo że z ewidencji księgowej konta 011-00 wynikała kwota 14.123.720,61 zł – różnica 589.401,00 zł.

Podczas kontroli stwierdzono, że w ewidencji księgowej podwójnie zaksięgowano grunty przyjęte od Przedsiębiorstwa Wodociągowo-Kanalizacyjnego Sp. z o. o. w Chocianowie o łącznej wartości 807.798,00 zł, a na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne” zostały ujęte działki, do których gmina posiada prawo użytkowania wieczystego na kwotę ogółem 218.397,00 zł. Powyższe świadczy o przeprowadzeniu inwentaryzacji niezgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości (nierzetelnie), ponieważ w jej trakcie nie ustalono rzeczywistego stanu ww. aktywów.

Inwentaryzację udziałów w innych podmiotach przeprowadzono w drodze potwierdzenia sald zamiast poprzez szczegółowe sprawdzenie dokumentów źródłowych i porównanie stanów z ksiąg rachunkowych z tymi dokumentami oraz dokonanie weryfikacji pod kątem ich realnej wartości, wbrew art. 26 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy o rachunkowości.

Stan pozostałych środków trwałych, wykazany w ewidencji syntetycznej konta 013 „Pozostałe środki trwałe” (księga główna) na koniec 2022 r. różnił się od stanu ujętego w ewidencji analitycznej prowadzonej do tego konta (księgi pomocnicze), wbrew zasadom określonym w art. 16 ust. 1 powołanej ustawy o rachunkowości, w świetle którego konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Stan pozostałych środków trwałych w ewidencji syntetycznej (konto 013) był wyższy o kwotę 43.330,41 zł od stanu wynikającego z ewidencji analitycznej.

Dochody budżetowe

Podatnikowi, dla którego prowadzono konto szczegółowe o nr R080050 do podstawy opodatkowania podatkiem rolnym na lata 2020-2022 przyjęto użytki rolne klasy V, które zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 333 ze zm), są zwolnione z podatku rolnego. Pomimo, prawidłowo złożonej informacji przez podatnika, organ podatkowy niezgodnie ze złożoną informacją ustalił wysokość zobowiązania podatkowego i opodatkował grunty klasy V zwolnionej jako grunty klasy IV. Powyższe wskazuje, na naruszenie art. 21 § 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 2383 ze zm.), w myśl którego wysokość zobowiązania podatkowego ustala się zgodnie z danymi zawartymi w deklaracji.

Organ podatkowy pomimo, iż posiadał informację o powstaniu obowiązku podatkowego nie skorzystał z uprawnienia wynikającego z art. 274a § 1 powołanej ustawy Ordynacja podatkowa i nie wezwał podatnika o numerze R080016 do złożenia informacji podatkowych, wskutek czego organ podatkowy nie opodatkował gruntów ujętych w informacji z ewidencji gruntów i budynków sklasyfikowanych jako B – tereny mieszkaniowe, o powierzchni 636 m².

Podatnikowi o nr R080129, który posiada użytki rolne o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha, naliczono podatek rolny przyjmując jako podstawę liczbę hektarów wynikającą z ewidencji gruntów i budynków, zamiast liczbę hektarów przeliczeniowych ustalaną na podstawie powierzchni, rodzajów i klas użytków rolnych wynikających z ewidencji gruntów i budynków oraz zaliczenia do okręgu podatkowego, czym naruszono art. 4 powołanej ustawy o podatku rolnym.

Wydatki budżetowe

Zamawiający nie przekazał Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o złożonych ofertach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa przejść dla pieszych na drogach gminnych w Chocianowie” (cz. I i II), pomimo iż otwarcie ofert nastąpiło dnia 14 grudnia 2021 roku. Powyższe było niezgodne z art. 81 ust. 1 powołanej ustawy Prawo zamówień publicznych, stosownie do którego Zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu informację o złożonych ofertach, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert.

Zwrotu wadium dla wykonawcy zadania pn. „Dostawa i montaż lamp solarnych drogowych” (umowa nr 93/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 r.) w kwocie 10.000,00 zł dokonano po 14 dniach od dnia zawarcia umowy, co było niezgodne z art. 98 ust. 1 pkt 2 powoływanej ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zwrotu należało dokonać nie później niż w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy.

W przypadku postępowań o udzielenie zamówień publicznych pn. „Dostawa i montaż lamp solarnych drogowych”, pn. „Przebudowa ulicy Sosnowej w Chocianowie” oraz pn. „Świadczenie usługi oświetlenia drogowego i eksploatacji oświetlenia drogowego na terenie Gminy Chocianów od 01.01.2022 do 31.12.2022” ogłoszenia o wykonaniu umów zostały opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych odpowiednio dnia: 20 września 2023 r., 17 stycznia 2023 r. oraz 27 października 2023 r., podczas gdy protokoły odbioru końcowego podpisano odpowiednio dnia 2 czerwca 2022 r. i 8 grudnia 2022 r., a w przypadku zadania pn. „Świadczenie usługi oświetlenia (...)” termin wykonania usługi upłynął dnia 31 grudnia 2022 roku. Było to niezgodne z art. 448 powoływanej ustawy Prawo zamówień publicznych, stosownie do którego Zamawiający, w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy.

Kontrola terminowości regulowania zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych w latach 2021-2022 wykazała, że odsetki od obligacji w łącznej wysokości 25.639,80 zł uregulowano w roku 2022 z 3 dniowym opóźnieniem. Zobowiązania wynikające z 2 faktur z roku 2022 w łącznej kwocie 702,22 zł zostały uregulowane z opóźnieniem wynoszącym odpowiednio 17 i 88 dni. Powyższe opóźnienia nie skutkowały zapłatą odsetek. Regulowanie zobowiązań po terminie płatności stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Gospodarka mieniem

Nie podano do publicznej wiadomości informacji o wynikach przetargów zakończonych wynikiem negatywnym na sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych o numerach: 446/13 obręb Chocianów (dwóch kolejno przeprowadzonych przetargów), 243 obręb Trzebnice (pierwszego przetargu), 79/5 obręb Chocianów (trzech kolejno przeprowadzonych przetargów), 34/18, 34/20, 38/2, 38/4 obręb Chocianów (dwóch kolejno przeprowadzonych przetargów). Powyższe naruszało przepisy § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 2213), zgodnie z którym w przypadku niezaskarżenia w wyznaczonym terminie czynności związanych z przeprowadzeniem przetargu albo w razie uznania skargi za niezasadną właściwy organ podaje do publicznej wiadomości, zamieszczając w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu go obsługującego oraz wywieszając w swojej siedzibie, na okres co najmniej 7 dni, informację o wyniku przetargu.

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą: Burmistrz na podstawie art. 53 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych, Skarbnik na podstawie art. 54 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy Urzędu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 652) w szczególności w zakresie wykazywania w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, zobowiązań wymagalnych zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz.120 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) zapewnienia zgodności salda konta 013 „Pozostałe środki trwałe” z saldem kont ksiąg pomocniczych prowadzonym do tego konta, stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy,
 - b) przeprowadzania inwentaryzacji środków trwałych i pozostałych środków trwałych zgodnie z postanowieniami art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy,
 - c) przeprowadzania inwentaryzacji wartości niematerialnych i prawnych, gruntów i udziałów w innych podmiotach stosownie do postanowień zawartych w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy.
3. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) ustalania wysokości zobowiązania podatkowego zgodnie z danymi zawartymi w informacji, stosownie do art. 21 § 5 ustawy,
 - b) wszczęcia postępowań podatkowych na podstawie art. 165 § 1 i 2 ustawy w stosunku do podatników R080050, R080016, R080129 oraz poinformowanie o ich wynikach (w tym finansowych),
 - c) wzywania podatników do złożenia informacji, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku, stosownie do przepisu art. 274a § 1 ustawy.
4. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2020 r. poz 333 ze zm), w szczególności w zakresie przyjmowania podstawy opodatkowania podatkiem rolnym zgodnie z art. 4 ustawy.

5. Przestrzeganie przepisów ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm), w szczególności w zakresie dokonywania wydatków w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosowanie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy.
6. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) przekazywania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o złożonych ofertach, stosownie do art. 81 ust. 1 ustawy,
 - b) niezwłocznego dokonywania zwrotu wadium, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, stosownie do art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy,
 - c) zamieszczania w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o wykonaniu umowy zgodnie z art. 448 ustawy,
 - d) dokonywania zwrotów zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należycie wykonane, stosownie do art. 453 ust. 1 ustawy (mając na uwadze zapisy zawarte w umowie z wykonawcą).
7. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2021 r. poz. 2213), w szczególności w zakresie podawania do publicznej wiadomości informacji o wynikach przetargów zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Janusz Ślipko

Przewodniczący Rady Miejskiej w Chocianowie